

מדינת ישראל נ' מלול יוחנן

בעניין:

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד

נגד

1. מלול יוחנן

2. מלול חיים

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד

ב"כ המאשימה מתמחה רעות גז

הנאשמים בעצמם

ב"כ הנאשמים ארז צברי

נוכחים:

גזר דין

1.

2. הנאשמים הם אחים ובעלי המפעל "טוב טבע" הממוקם במשק 60 במושב רינתיה בסמוך לפ"ת, העוסק ביבוא מוצרי מזון אורגניים-טבעיים מהמזרח הרחוק ומכירתם לחנויות טבע ברחבי הארץ (להלן: "המפעל").

(א) כעולה מהאישום הראשון, במהלך שנת 2000, מועד מדויק אינו ידוע למאשימה, פנו הנאשמים לרב יעקב אוירבעד (להלן: "הרב אוירבעד") בבקשה כי יתן תעודת הכשר למוצרי מזון המיובאים על ידם ולאלה נארזים על ידם בארץ לשם מכירתם.

במהלך שנת 1998 ביטלה הרבנות הראשית לישראל (להלן: "הרבנות הראשית") את הסמכתו של הרב אוירבעד לתת תעודות הכשר.

הרב אוירבעד לא גילה לנאשמים כי אינו מוסמך לעשות כן ואף לא מסר להם כל תעודת הכשר בכתב, והנאשמים סיכמו עימו כי בתמורה לסך של 5,000 ₪ לשנה יתן להם הרב תעודת הכשר למוצרים האמורים.

במהלך התקופה מאותה פגישה ועד לשלהי שנת 2003 ציינו הנאשמים על גבי מצרכי מזון שונים שייבאו מחו"ל ועל גבי מוצרים שנארזו בארץ כי הם כשרים בתעודת הכשר של הרב אוירבעך, ושילמו לרב מידי שנה 5,000 ₪ כמוסכם. במעשיהם אלו הציעו הנאשמים ומכרו מצרכים שאינם כשרים לפי דין תורה, תוך הצגתם בכתב ככשרים.

(ב) כעולה מהאישום השני, במפעלם, במהלך התקופה שבין 16.9.02 לבין 3.11.03, ייבאו הנאשמים מצרכי מזון אורגניים-טבעיים ממפעל "NUTRIOPS" שבמורוסיה ספרד (להלן: המפעל בספרד) וציינו בכזב, על גבי אותם מוצרים כי הם כשרים על פי תעודת הכשר של הרב שלמה סבג (להלן: "הרב סבג"), ומכרום לחנויות טבע ברחבי הארץ. הרב סבג כיהן כרב הראשי של קהילת ברצלונה שבספרד, הוסמך על ידי הרבנות הראשית לתת תעודות הכשר, והוא נתן למפעל בספרד תעודת הכשר למצרכי המזון שייצר במהלך התקופה שבין 16.9.01 עד 16.9.02.

במעשיהם אלו ציינו הנאשמים על מצרכים שייצרו כי הם כשרים מבלי שניתנה להם תעודת הכשר, וכן הציעו ומכרו מצרכים שאינם כשרים לפי דין תורה, תוך הצגתם בכתב ככשרים.

(ג) כעולה מהאישום השלישי, באותה תקופה, במפעלם, ייבאו הנאשמים מיפן את המוצר "הצ'ו מיסו", בצינם בכזב על גבי המוצר כי הוא כשר על פי תעודת הכשר של הרב דן יואל ליווי (להלן: "הרב ליווי") שהוא נשיא ארגון "OK" ארגון הכשרות האמריקאי הנותן הכשר למפעלים שונים ברחבי העולם (להלן: "ארגון OK").

במעשיהם אלו ציינו הנאשמים על מצרכים שייצרו כי הם כשרים מבלי שניתנה להם תעודת הכשר, וכן הציעו ומכרו מצרכים שאינם כשרים לפי דין תורה, תוך הצגתם בכתב ככשרים.

3. ביום 10.9.08 שמעתי את טיעוני הצדדים לעונש.

עוה"ד הגב' שוהם-עידן עתרה להטיל על שני הנאשמים מאסר מותנה, קנס כספי משמעותי ועל הנאשם 1 גם צו של"צ.

לדבריה, הנאשם 1 הוא דומיננטי בביצוע העבירות כשמדובר במעשי מרמה לכל דבר, וזאת גם אם למעשים יוחד חוק ספציפי שרמת הענישה לצידו מקלה יותר, עדיין מדובר בפגיעה משמעותית בצרכנים הרלבנטיים - נגרמה להם עגמת נפש רבה, המעשים בוצעו במספר הזדמנויות, לנאשמים עבר פלילי (הוגש גליון הרשעות קודמות) ובשום שלב לא נטלו אחריות למעשיהם.

מאידך, אישרה בהגינותה כי מדובר בארועים ישנים, כתב האישום הוגש זמן ניכר לאחר החקירה ומדובר בחוק שהענישה בו מתונה באופן יחסי, ומכאן גם עתירתה לעונש כאמור.

עוה"ד מר צברי, ציין כי היו מגעים בין הצדדים לפני המשפט ובמהלכו, כשבסופו של דבר הוחלט להמשיך בתיק מאחר ולא נמצאה פסיקה דומה. הוא הדגיש את חלוף הזמן, את העובדה כי הנאשמים לא חזרו על מעשיהם, הפנימו את לקחם וכיום מנהלים את עסקם בלא להסתבך עם החוק.

כמו כן טען כי לנאשמים היה קושי להבין את הוראות החוק על בוריו, הגם שלא היתה פסיקה בנושא.

במקרה של הרב אורבעך, הוא עצמו לא גילה את אוזנם שכשרותו נפסלה – והם הודיעו על כוונתם להסיר המוצרים מיד כשנודע להם על כך – היינו בעת שנערך אצלם חיפוש.

הכשרת הרב סבג ניתנה לכל מאן דבעי ולא לאדם ספציפי, ומאחר הסתבר להם כי כל מוצר חייב לקבל אישור של הרבנות הראשית לישראל.

לטענת הסניגור היו מקרים בהם "ויתר" ביהמ"ש לנאשמים בשל העובדה כי כתב האישום הוגש לאחר זמן רב, על הנאשמים הוטל קנס מינהלי כפול על אי-עמידה בזמנים, חזר והפנה למסמך נ/7 - לחברות אחרות שממשיכות להציג מוצרים ללא הכשר ולא הוגש כתב אישום נגדן, והפנה לפסיקה לפיה יש לשקול את טענת ההגנה מן הצדק גם במסגרת גזירת העונש.

כמו כן עתר להשתתף קנס כספי מתון - הגיש מסמכים בנוגע למצבם הכלכלי הרע של הנאשמים, בהדגישו כי עיקר עונשם בהרשעה עצמה, ויש לאפשר להם להמשיך לעבוד בעסקם, הגם שמאסר מותנה חמור הוא לכשעצמו – שחל הוא על כל עבירת הונאה ולא דווקא על פי חוק זה.

עוד ציין כי פרק הזמן בו עברו את העבירות היה קצר, הם לא נהנו ממוצרים שרכשו – שהרי היו מונחים במחסן, נגרמו להם הוצאות כספיות גדולות, הם עבדו ופעלו ככולם כשדווקא נגדם הוגש כתב אישום.

על פי כל אלו עתר להשתתף קנס כספי מתון, התחייבות, להמנע מהשתתף מאסר מותנה לאחר שלמעשה עמדו על הגבול הדק שבין מעשה פלילי לבין מעשה עסקי, ומאחר ומדובר בפסק דין תקדימי ביקש להקל עימם.

4. עסקינן בביצוע עבירות על חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983 [להלן: "החוק"].

כעולה מהוראות החוק והתקנות על פיו, כל מוצר מזון המשווק בארץ ככשר, חייב לקבל הכשר מטעם הגורמים המנויים בחוק – שהוסמכו על ידי הרבנות הראשית לישראל או מטעמה, וכל מוצר מזון המיובא לארץ, שעליו חותמת כשרות כלשהי מחו"ל ויש כוונה לשווקו בארץ ככשר, נדרש לקבל **בנוסף** גם את חותמת הכשרות של הרבנות הראשית לישראל.

זאת כמתחייב מהגיון הדברים, נוסח החוק ותקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), התשמ"ט-1988], אשר הוראותיהם ברורות ואין מקום לטעות בהבנתם.

כפי שהוכח, הנאשמים הורשעו בביצוע 3 עבירות של איסור הונאה בייצור לפי החוק וביצוע 3 עבירות של איסור הונאה במכירה לפי החוק. הנאשמים בחרו להתעלם מהוראות החוק, הציגו ומכרו, מוצרים ללא תעודת הכשר כחוק בהציגם את המוצרים בכתב ככשרים כשאינם כך, ייבאו מוצרי מזון אורגניים מהמפעל בספרד וציינו על גביהם כי הם כשרים עפ"י תעודת ההכשר של הרב סבג בשעה שלא היו כשרים והציגו ומכרו מוצרים כאמור בארץ ללא הכשר הרבנות הראשית לישראל, וכן ייבאו לארץ את המוצר "הצ'ו מיסו" תוך שציינו על גביו בכזב כי הוא כשר על פי תעודת ההכשר של הרב ליווי מארגון O.K מבלי שניתנה להם תעודת הכשר והציגו ומכרו מוצרים כאמור ללא הכשר הרבנות הראשית לישראל.

בכל אלו הטעו הנאשמים את הצרכנים שומרי המצוות, הונו אותם בכשרות וגרמו להם לאבן נגף ומכשול בדרכם.

הנאשמים הודו כי לא פנו מעולם לרבנות הראשית, וכי כל כפירתם בכתב האישום לא באה אלא משום שלתחושתם התנכלו להם [עמ' 115, ש' 11-7] – שהרי להבנתם רבים הם אלו העובדים "בלי הרבנות". בכך בעצם, הביעו הנאשמים זלזול בחוק ובהוראותיו בהניחם כי לא ייתפסו, או כי לא יוגש נגדם כתב אישום.

בגליון הרשעות קודמות של הנאשם 1 מצאתי כי בין היתר, נשפט בעבר על עבירות בעלות אופי דומה; שימוש במסמך מזויף, זיוף, קבלת דבר במרמה משנת 1981 ומשנת 1986, וכן בעבירת איומים משנת 2000, וברישום הפלילי המתייחס לנאשם 2 מצאתי כי הוא נשפט על עבירות דומות של זיוף, קבלת דבר במרמה, וקבלת נכסים שהושגו בעוון משנת 1992, וכן ריצה שתי שנות מאסר בגין נסיון לבעילה בכוח, גז"ד משנת 2004.

התיק דנן אף הוא עניינו בעבירות שבתחום ההונאה, הנאשמים חזרו וביצעו מעשי מרמה, לא הפנימו הפסול שבמעשיהם או ציפו שלא ייאכף החוק בעניינם, ולכן לא תוכל לעמוד להם גם כאן, טענת הגנה מן הצדק.

דווקא משום עברם היה על הנאשמים להקפיד בקיום הוראות החוק ודוחה אני את טענת הסניגור כאילו מעשיהם עמדו על הגבול שבין המעשה הפלילי לבין התנהגות עסקית לא-תקינה. זאת ועוד. ככל שנגרמו לנאשמים הוצאות נוספות בגין האיחור בתשלום הקנס המינהלי ובגין המוצרים ש"שכבו במחסן" הרי שאין להם להלין בכך אלא על עצמם שבחרו להתנהל בניגוד לחוק.

יתירה מכך, הנאשמים לא חסכו זמן שיפוטי – הם כפרו באשמה ושמעתי את העדויות כולן. זאת, על אף שבעדותו הודה הנאשם 1 כי הפר את החוק בכך שמעולם לא פנה לרבנות הראשית, והנאשמים לא לקחו אחריות למעשיהם בשום שלב. כל אלו נסיבות לחומרא.

לעניין חלוף הזמן והשיהוי שבהגשת כתב אישום, הרי שבחינת סך כל הנתונים מעלה כי התביעה, בהציגה את עמדתה לעונש, נטלה גם שיקול זה בחשבון שיקוליה.

על פי כל אלו, בהתחשב בחלוף הזמן ובכך שלא נשנו עבירות נוספות, כדי להרתיע מפני פגיעה בציבור החרד לרכוש מזון כשר שיעמוד בדרישות החוק תוך יכולת פיקוח ובקרה והקפדה על זכות הבחירה של הצרכנים למיניהם, מוצאת אני להטיל על הנאשמים בגין כל העבירות כולן את העונשים הבאים;

לנאשם 1 -

(א) 9 חודשי מאסר אותם לא ישא אלא אם בתוך 3 שנים מהיום יחזור ויעבור על העבירות בהן הורשע, או יעבור כל עבירה שיש בה יסוד של הונאה וזיוף, נסיון או סיוע לבצעם.
(ב) קנס בגובה 12,000 ₪ או 120 ימי מאסר תחתיו שישולם ב- 6 שיעורים חודשיים שווים ורצופים החל מ- 2.11.08.

לנאשם 2 -

(א) 8 חודשי מאסר אותם לא ישא אלא אם בתוך 3 שנים מהיום יחזור ויעבור על העבירות בהן הורשע, או יעבור כל עבירה שיש בה יסוד של הונאה וזיוף, נסיון או סיוע לבצעם.
(ב) קנס בגובה 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תחתיו שישולם ב- 5 שיעורים חודשיים שווים ורצופים החל מ- 2.11.08.

סוף עמוד 5

זכות ערעור בתוך 45 יום לביהמ"ש המחוזי.

ניתן היום כ"ח בתשרי, תשס"ט (27 באוקטובר 2008) במעמד הצדדים.

ליה לב און 2213/07-54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

—
תפ (פ"ת) 2213/07 מדינת ישראל נ' מלול יוחנן